

Standpunt ADV Limburg over zwarte piet

Het Sinterklaasfeest is een mooie Nederlandse traditie. In steden en dorpen wordt reikhalzend naar de komst van Sinterklaas uitgekeken. ADV Limburg vindt het daarom belangrijk dat alle kinderen en volwassenen plezier kunnen beleven aan het Sinterklaasfeest.

ADV Limburg ontvangt ieder jaar signalen van bezorgde burgers die vinden dat de traditionele zwarte piet niet meer past bij het huidige Sinterklaasfeest. Zij associëren het uiterlijk en de rol van zwarte piet met discriminatie en racisme, en wijzen op het verband met het Nederlandse slavernijverleden. Kinderen en volwassenen van bijvoorbeeld Caribische en/of Afrikaanse afkomst worden gepest of gediscrimineerd op basis van de figuur zwarte piet. ADV Limburg kan zich goed voorstellen dat de traditionele zwarte piet negatieve gevoelens en associaties oproept en neemt deze signalen serieus.

Voorstanders menen dat zwarte piet een onderdeel is van een eeuwenoude, waardevolle Sinterklaastraditie die niets met racisme te maken heeft en willen zwarte piet behouden. Van hen ontvangt ADV Limburg regelmatig telefoontjes dat zij zich gekwetst voelen omdat zij voor 'racist' zijn uitgemaakt. ADV Limburg is van mening dat mensen die het Sinterklaasfeest vieren met de traditionele zwarte piet niet per definitie weggezet kunnen worden als racisten. Maar ook zonder racistische intenties kan zwarte piet wel degelijk discriminatie in de hand werken en door mensen als kwetsend worden ervaren.

ADV Limburg vindt dat bepaalde aspecten van de traditionele zwarte piet geassocieerd kunnen worden met racisme en discriminatie. Uiterlijke kenmerken van de traditionele zwarte piet, zoals het volledig zwart geschminkte gezicht, kroeshaar, de dikke rode lippen en de gouden oorbellen, horen bij de stereotiepe karikatuur van zwarte mensen zoals die in de koloniale tijd werd uit- en afgebeeld. Een tijd gekenmerkt door de heersende opvatting dat het 'blanke ras' superieur was aan het 'zwarte ras'. De rolverdeling tussen een witte baas (Sint) en zijn zwarte knechten (de pieten) roept associaties op met het slavernijverleden.

Niet alleen ADV Limburg, maar ook andere organisaties en instanties wijzen op discriminerende en racistische aspecten van de traditionele zwarte-pietfiguur. Het College voor de Rechten van de Mens, de Kinderombudsman en het VN-comité voor Mensenrechten spraken zich op vergelijkbare wijze uit. Zo komen in het Sinterklaasjournaal geen volledig zwart geschminkte pieten meer voor. ADV Limburg pleit ervoor om deze lijn bij alle intochten in het land na te volgen.

Tradities veranderen als de samenleving verandert. Ook de rol van zwarte piet is in de loop van de jaren veranderd. Ooit was het een boeman met een roe, tegenwoordig veel meer een vrolijke kindervriend. Eén belangrijk aspect van de traditie blijft echter behouden: bij het Sinterklaasfeest gaat het om het verblijden van kinderen met cadeautjes en snoepgoed en om het uitwisselen van surprises tussen familie en vrienden in een warme en gezellige sfeer. Een Piet die geen associaties oproept met racisme en discriminatie tast de essentie van die mooie traditie niet aan, maar verrijkt deze juist.